ॐ

રવિવાર તા. ૨૮-૪-૨૦૨૪
સમય : બપોરે ૨.૩૦ થી ૫.૦૦

પ્રણવ પારિજાત ટ્રસ્ટ

(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)

(રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ - સરકાર માન્ય કલા સંસ્થા)

સંચાલિત

કુલ ગુણ ૭૦

મહાગુજરાત ગાંધર્વ સંગીત સમિતિ

વિશારદ – સાતમું વર્ષ – તબલાવાદન

સૂચના : બધા પ્રશ્ન ફરજિયાત છે. જમણી બાજુ પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. ગુજરાતી આવૃત્તિ અંતિમ ગણાશે.

પ્ર. ૧ (અ) ખરા ખોટા જણાવો. ખોટા વાકય સુધારીને લખો. (કોઈપણ પાંચ) **(૫)**

(૧) અષ્ટમંગલ તાલમાં કુલ ૨ ખાલી આવે છે.
(૨) ફરદોસ્ત તાલનો ઉપયોગ ધ્રુપદ ગાયન સાથે થાય છે.
(૩) શિખર તાલમાં ખાલી નથી.
(૪) બ્રમ્હતાલમાં કુલ ૧૩ ખંડ આવે છે.
(૫) રૂદ્ર તાલમાં કુલ ૯ ખાલી આવે છે.
(૬) લક્ષ્મી તાલ ૧૮ માત્રાનો તાલ છે.

પ્ર. ૧ (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. (કોઈપણ પાંચ) **(૫)**

(૧) ઝપતાલ એ......................જાતીનો તાલ છે.
(૨) ઉ. મોદુ ખાં.....................ઘરાનાના સ્થાપક હતા.
(૩) કર્ણાટક તાલ શૈલીમાં કુલ...................જાતી છે.
(૪) તબલાની સંગતી...............નૃત્ય શૈલી સાથે થાય છે.
(૫) ૪ માત્રામાં ૭ માત્રા વગાડવી......................લય કહે છે.
(૬) ગત એ..............ઘરાનાની વિશેષતા છે.

પ્ર. ૨ નીચેના પ્રશ્નોના ટુંકમાં જવાબ લખો. (કોઈપણ પાંચ) **(૧૦)**

(૧) પડાર ની વ્યાખ્યા લખો.
(૨) રવિશ એટલે શું ?
(૩) કુઆડ લય વિશે જણાવો.
(૪) વિલંબીત ખ્યાલ ગાયન સાથે વાગતા તાલના નામ લખો.
(૫) આડાચૌતાલ તથા ધમાર વચ્ચેનો ભેદ લખો.
(૬) કાયદાના વિસ્તાર વિશે જણાવો.

પ્ર. ૩ કોઈ એક વિષય પર (૧૫ થી ૨૦ લીટીમાં) નોંધ લખો. **(૧૦)**

કર્ણાટકી તાલ રચના વિષે સમજ આપો.
અથવા
કર્ણાટકી સંગીતમાં મૃદંગ સંગત અને તેનું મહત્વ

પ્ર. ૪ કોઈ એક કલાકારનું જીવન ચરિત્ર લખો. (૧૫ થી ૨૦ લીટીમાં) **(૧૦)**

(૧) પં. સામતા પ્રસાદ (૨) પં. સુરેશ તલવલકર

પ્ર. ૫ કોઈપણ બે તાલની માહિતી આપી એકગુન તથા તીગુન લખો.

(૧) બ્રમ્હતાલ (૨) લક્ષ્મીતાલ (૩) ફરદોસ્તતાલ **(૧૦)**
(૨) એકતાલમાં ત્રીતાલ તથા ત્રીતાલમાં એકતાલ લખો. **(૧૦)**
(૩) કોઈ એક તાલમાં એક ફરમાઈશી અને એક કમાલી ચક્રદાર લખો. **(૧૦)**
(૧) એકતાલ (૨) ઝપતાલ

ૐ

રવિવાર તા. ૨૮-૪-૨૦૨૪
સમય : બપોરે ૨.૩૦ થી ૫.૦૦

કુલ ગુણ ૭૦

પ્રણવ પારિજાત ટ્રસ્ટ

(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)

(રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ - સરકાર માન્ય કલા સંસ્થા)

સંચાલિત

મહાગુજરાત ગાંધર્વ સંગીત સમિતિ

વિશારદ દ્વિતિય – છઠ્ઠું વર્ષ– તબલા વાદન

સૂચના : બધા પ્રશ્ન ફરજિયાત છે. જમણી બાજુ પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. ગુજરાતી આવૃત્તિ અંતિમ ગણાશે.

પ્ર. ૧ (અ) ખરા કે ખોટા લખો. ખોટા સુધારીને લખો. (ગમે તે પાંચ) **(૫)**

(૧) જત્તતાલ ૧૦ માત્રાનો તાલ છે.
(૨) ધમાર તાલ ફક્ત ધમાર ગાયકીમાં જ વપરાય છે.
(૩) અજરાડા ઘરાનામાં આડલયના કાયદા વગાડવાની વિશેષતા છે.
(૪) ત્રિતાલ, પંજાબી અને ગજઝંપા સરખી માત્રાના તાલ છે.
(૫) ગ્રહના પાંચ પ્રકાર છે.
(૬) આડ-ચૌતાલ અને ધમાર તાલની તાલી-ખાલી સરખી છે.

પ્ર. ૧ (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. (ગમે તે પાંચ) **(૫)**

(૧) ૪ માત્રા કાળમાં ૭ માત્રા વગાડવાથી................લય બને છે.
(૨) પં. કુમારબોઝ..................ઘરાનાના વાદક છે.
(૩) તરાના ગાયન...................લયમાં ગાવામાં આવે છે.
(૪) તાલ દીપચંદી.................જાતિનો તાલ છે.
(૫) વિ. ઝુમરા.............ગાયનશૈલી સાથે વગાડી શકાય.
(૬) ....અને.............૭ માત્રાના સમાન માત્રાવાળા તાલ છે.

પ્ર. ૨ એક–બે વાકયમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) **(૧૦)**

(૧) પેશકાર (૨) ત્રિપલ્લી પરન (૩) ચક્રદાર વિહાઈ (૪) લડી (૫) દમદાર અને બેદમ તિહાઈ
(૬) આડ અને કુઆડ લય (૭) જાતિ અને તેના પ્રકાર

પ્ર. ૩ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) આશરે દશ લીટીમાં **(૧૦)**

(૧) તાલના ૧૦ પ્રાણ લખો અને કોઈપણ ચાર પ્રાણ વિસ્તારથી સમજાવો.
(૨) કાયદા અને પરનનો ભેદ વિસ્તારથી સમજાવો.
(૩) તાલ વિના ગાયન પ્રાણહિન છે. સમજાવો

પ્ર. ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક કલાકારનું જીવન કવન લખો. **(૧૦)**

(૧) ઉ. અહમજદજાન થિરકવા (૨) પં. અનોખેલાલ મિશ્રા (૩) ઉ. અલ્લારખાં
અથવા

(૨) કોઈપણ એક વિષય પર નિબંધ લખો.

(૧) તાલ વાદ્યનો ઈતિહાસ
(૨) સંગતમાં તાલનું મહત્વ
(૩) સ્વતંત્ર તબલામાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો.

પ્ર. ૪ માંગ્યા મુજબ લખો. **(૩૦)**

(અ) (૧) ગજઝંપા તાલની ઠાય લિબિબદ્ધ કરી, તિગુન, ચૌગુન લખો.
(૨) મત્તતાલમાં એક કાયદો અને ત્રણ પલ્ટા લખો.
(બ) (૧) ૧૫ માત્રાની સવારીમાં ત્રણ રેલા લિપિબદ્ધ કરો.
(૨) તાલ ત્રિતાલમાં ત્રિપલ્લી ચક્રદાર લખો.
(ક) (૧) તાલ એકતાલમાં ત્રિતાલ લખો.
(૨) તેવરાલયમાં ખુલ્લાબોલની પરન લખો.

ॐ

રવિવાર તા. ૨૮-૪-૨૦૨૪
સમય : બપોરે ૨.૩૦ થી ૫.૦૦

પ્રણવ પારિજાત ટ્રસ્ટ
(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)
(રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ - સરકાર માન્ય કલા સંસ્થા)
સંચાલિત

કુલ ગુણ ૭૦

મહાગુજરાત ગાંધર્વ સંગીત સમિતિ

વિશારદ પ્રથમ – પાંચમું વર્ષ – તબલા વાદન

સૂચના : બધા પ્રશ્ન ફરજિયાત છે. જમણી બાજુ પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. ગુજરાતી આવૃત્તિ અંતિમ ગણાશે.

પ્ર. ૧ (અ) કોઈપણ પાંચ ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૫)**

(૧) ૭ માત્રાનો બંધ બોલનો તાલ....................છે.
(૨) તાલ શૂલતાલ....................ગાયકીના ઉપયોગમાં આવે છે.
(૩) તાલ આડ-ચૌતાલમાં કુલ.................ખાલી આવે છે.
(૪) ઝુમરાતાલ..................જાતિનો તાલ છે.
(૫) નવહક્કા તિહાઈમાં..............'ધા' આવે છે.
(૬) ચાર માત્રામાં પાંચ માત્રા વગાડવાથી.......................લય બને છે.

પ્ર. ૧ (બ) ખરાં કે ખોટા લખો. ખોટુ હોય તો સુધારીને ફરી લખો. **(૫)**

(૧) બડા ખ્યાલમાં તાલ-દાદરા વગાડવામાં આવે છે.
(૨) દીપચંદી તાલની જાતિ મિશ્ર છે.
(૩) ઉ. ઝાકીરહુસેન અજરાડા ઘરાનાના તબલાવાદક છે.
(૪) વિ. એકતાલ સુગમ સંગીતના ઉપયોગમાં આવે છે.
(૫) દાદરા અને કહેરવા તાલમાં લગ્ગી વગડવામાં આવે છે.

પ્ર. ૨ નીચેના કોઈપણ પાંચ પારિભાષિક શબ્દોને બે–ત્રણ લીટીમાં લખો. **(૧૦)**

(૧) રેલા (૨) તિસ્ત્ર જાતિ (૩) તિહાઈ (૪) જર્બ
(૫) તિહાઈ (૬) મુખડા-મોહરા (૭) ગ્રહ

પ્ર. ૩ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) આશરે દશ લીટીમાં **(૧૦)**

(૧) તબલાના દશ વર્ણો લખો અને તેની વિસ્તૃત જાણકારી આપો.
(૨) તબલાવાદકના ગુણદોષ લખો.
(૩) લય અને તેના પ્રકારની વિસ્તૃત જાણકારી લખો.
(૪) તબલાનો ઈતિહાસ લખો.

પ્ર. ૪ કોઈપણ એક કલાકારનું જીવન ચરિત્ર લખો. **(૧૦)**

(૧) પં. કિસન મહારાજ (૨) પં. અનોખેલાલ મિશ્રા (૩) ઉ. ઝાકીર હુસેન
અથવા

કોઈપણ એક વિષય પર નિબંધ લખો.

(૧) ખ્યાલ ગાયનમાં તાલનું મહત્વ
(૨) તબલાના દસ પ્રાણ અને તેની વિસ્તૃત જાણકારી.

પ્ર. ૫ (અ) નીચેના તાલોની સંપૂર્ણ માહિતી લખી લિપિબદ્ધ કરો. **(૧૦)**
અને કોઈપણ બે તાલમાં તિગુન અને ચોગુન લિપિબદ્ધ કરો.

(૧) વિ. ઝૂમરા (૨) આડચૌતાલ (૩) શૂલતાલ (૪) ૧૫ માત્રાની સવારી

પ્ર. ૫ (બ) તાલ એકતાલ અને તાલ–ઝપતાલમાં એક–એક મુખડુ, એક–એક કાયદા અને બબ્બે પલ્ટા લખો. **(૧૦)**

પ્ર. ૫ (ક) તાલ એકતાલ અથવા ઝપતાલમાં ફરમાઈશી પરન લખો. અને બંને તાલમાં એક–એક નવહક્કા તિહાઈ લખો. **(૧૦)**
અથવા

તાલ ત્રિતાલમાં એક આડલયનો કાયદો, બે પલ્ટા અને સમ થી સમની એક તિહાઈ લખો.

ૐ

રવિવાર તા. ૨૮-૪-૨૦૨૪
સમય : બપોરે ૨.૩૦ થી ૫.૦૦

કુલ ગુણ ૭૦

પ્રણવ પારિજાત ટ્રસ્ટ

(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)

(રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ - સરકાર માન્ય કલા સંસ્થા)

સંચાલિત

મહાગુજરાત ગાંધર્વ સંગીત સમિતિ

મધ્યમા – ચોથુ વર્ષ – તબલા

સૂચના : બધા પ્રશ્ન ફરજિયાત છે. જમણી બાજુ પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. ગુજરાતી આવૃત્તિ અંતિમ ગણાશે.

પ્ર. ૧ (અ) ખરા ખોટા વિધાનો જણાવી ખોટા વિધાનો ફરીથી સાચા લખી જણાવો. (કોઈપણ પાંચ) **(૫)**

(૧) તાલના પુરા એક ચક્રને આવર્તન કહે છે.
(૨) તિસ્ત્ર અને ચતસ્ત્ર આ બંને જાતિ મેળવીને જે જાતિ ઉત્પન્ન થઈ તેને સંકિર્ણ જાતિ કહે છે.
(૩) જયારે ચાર માત્રાના કાલના સમયમાં પાંચ માત્રા વગાડવામાં આવે તેને કુઆડ લય કહે છે.
(૪) તાલ દાદરા ચતસ્ત્ર જાતિનો તાલ છે.
(૫) તાલના નાના નાના ટૂકડાને ઉઠાન કહે છે.
(૬) તાલ એકતાલમાં ત્રણ અને સાત માત્રા ઉપર ખાલી આવે છે.

પ્ર. ૧ (બ) કાલી જગ્યા પૂરો. (કોઈપણ પાંચ) **(૫)**

(૧) તાલની પ્રથમ માત્રાને......................કહે છે.
(૨) ખંડ જાતિમાં......................માત્રા હોય છે.
(૩) સંગીતમાં સમય માપવાના સાધનને................કહે છે.
(૪) પં. ભાતખંડે લિપિમાં ખાલીનુ ચિન્હ....................છે.
(૫) ....તાલના અંતિમ ભાગમાં ખાલી આવે છે.
(૬) પં. સુધીર સકસેના......................ઘરાનાના તબલાવાદક હતા.

પ્ર. ૨ એક–બે વાકયમાં જવાબ જણાવો. **(૧૦)**

(૧) તિલવાડા તાલનો ઉપયોગ કઈ ગાયન શૈલીમાં કરવામાં આવે છે ?
(૨) આડ લય કોને કહેવામાં આવે છે ?
(૩) રેલો કોને કહે છે ?
(૪) તિહાઈ કોને કહે છે ?
(૫) એકતાલમાં કઈ કઈ માત્રા પર તાલી આવે છે ?
(૬) લહેરાનો ઉપયોગ શેમાં કરવામાં આવે છે ?
(૭) પેશકાર એટલે શું ?
(૮) દરેક ખંડમાં ચાર માત્રા આવતી હોય એવા બે તાલોના નામ જણાવો.
(૯) ફકત બાયાં પર વાગનાર વર્ણ જણાવો.
(૧૦) દુગુન કોને કહેવામાં આવે છે.
(૧૧) સુલતાલ તાલમાં દરેક ખંડમાં કેટલી માત્રા આવે છે ?

પ્ર. ૩ ટૂંકનોંધ (૧૦ વાકયોમાં) કોઈપણ બે. **(૧૦)**

(૧) નીચે આપેલા તાલો કઈ ગાયન શૈલીમાં વપરાય છે તે જણાવી દરેકની ઠાય લખી કોઈપણ એક તાલની દુગુન અને કોઈપણ એક તાલની ચૌગુન લિપિબદ્ધ કરો.
(૧) તિલવાડા (૨) સુલતાલ
(૨) રિયાઝ - તબલા વાદનમાં પ્રેકટિસ કરવાની પદ્ધતિ વિશે ૧૦ થી ૧૫ વાકયોમાં જવાબ લખો.
(૩) ઝપતાલ, એકતાલમાં સમથી સમ સુધીની તિહાઈ લીપીબદ્ધ કરો.

પ્ર. ૪ કોઈપણ એક વિષય પર નિબંધ લખો. (૨૦ થી ૨૫ વાકયોમાં) **(૧૦)**

(૧) તબલાનો ઈતિહાસ.
(૨) તબલા અને તેના અંગોનું વર્ણન જેમ કે પૂડી વાધર, ગઠ્ઠા વગેરે....
અથવા

પ્ર. ૪ કોઈપણ એક કલાકારનું જીવન ચરિત્ર જણાવો. **(૧૦)**

(૧) પં. સુધીર સકસેના (૨) પં. નંન્દન મહેતા

પ્ર. ૫ માંગ્યા પ્રમાણે જણાવો. (કોઈપણ બે) **(૨૦)**

(૧) તાલ ઝપતાલમાં એક કાયદો ત્રણ પલ્ટા અને તિહાઈ સાથે લિપિબદ્ધ કરો.
(૨) તાલ જપતાલ અને તાલ સુલતાલનો તફાવત વિસ્તૃત રૂપમાં જણાવો.
(૩) તાલ ત્રિતાલમાં એક ટૂકડો, એક પરન એક પ્રકાર, એક તિહાઈ લિપિબદ્ધ કરો.
(૪) તાલ દાદરા અને કહેરવામાં બે પ્રકાર અને બે લગ્ગી લિપિબદ્ધ કરો.